

Det går åt skogen med folkmusiken

STATEN BÖR UTBILDA LÄRARE

De båda förkämparna för svensk folkmusik, riksinstruktör Nils Presto, Uppsala, och kapellmästare Gunnar Hahn, Stockholm, vill ingenting hellre än att hela svenska folket dansar folkdans och sjunger folkloristiska visor. Vad svarar vi svenskar på ett sådant erbjudande? Jo, Andersson, Pettersson och Karlsson morrar ilsket och kan på sin höjd prestera en andefattig schlager i duschen. Vi bryr oss föga om folkmusiktraditionen i landet. Lyssnar vi på musik i hemmiljö köper vi "fabriksmusik" och där stannar intresset.

Kapellmästare Gunnar Hahns goda råd för att råda bot mot det klena intresset lyder så här:

— Låt staten ta hand om folkmusiken. Staten har åtagit sig att utbilda lärare. Varför då inte också utbilda kunnigt folk inom folkmusik. Det är vårt krav som dagligdags sysslar med musikformen.

Till årets riksdag lämnade Sv. Ungdomsringen in en motion, i vilken man fordrade att folkmusik skulle tas upp på skolschemat. Motionen hade väckts av mej, men jag förmodar att den redan hunnit hamna under bordet.

SAMORDNING

Gunnar Hahn fortsätter:

— Inte förrän vi förmått samordna folkmusiken i Sverige kommer det att man utbildar lärare, vars målsättning skall vara att få folkmusiken till funktionsmusik. Den är nämligen i första hand funktionsmusik, inte konstmusik, som vissa inlägg i debatten velat göra gällande.

Gunnar Hahn:

— Låt staten ta hand om folkmusiken.

Folkmusik och folkdans är en och samma sak. Det är inte meningen att musiken skall uppföras från en estrad och göra anspråk på att i ensamt majestät kallas konst. Vi kräver en ledare, en sann agitator för landets folkmusik, som skall kunna förmå PR:a ut budskapet med kvalificerade lärares hjälp.

SPELMANSTRIMNING

Det finns även ett annat problem.

Folk i gemen tycker inte fiolgnissel låter bra.

— De har många gånger rätt, påpekar Gunnar Hahn.

Spelmännen slarvar igenom sina melodier. Vackra melodier förlorar allt av sin skärpa och klarhet genom ett ofördelaktigt utförande. Då stänger Andersson Pettersson och Karlsson av sina radio- och TV-mottagare.

Jag födde min egen folkmusik orkester med den goda avsikten att spelmännen i bygderna skulle fortsätta på den inslagna vägen. En del har förbättrat sina musikaliska kunskaper, andra anser "att den där Hahn skall ge f-n i hur vi spelar".

— Varför kom folkmusiken på fall?

— Den främsta anledning är urbaniseringen. Folk på landet började i och med industrialiseringen dra sig in mot städer och tätorter. Allmogeskabet upphörde. Hela gemenskapen i sång och musik bröts. Spelmännen förde med sig sina låtar i graven.

GLÖMDES BORT

Folkmusiken som ärvdes från spelman till spelman, glömdes helt bort. Landsbygdens unga som visserligen hade en fiol på väggen, tjänade pengar i stan och köpte enradiga dragspel. Så säger riksinstruktör Nils Presto.

Gunnar Hahn har en varning att rikta till Sv. Ungdomsringen:

— Ni gör absolut fel i att bedriva folkdansen som ren uppvisning med mestadels svårutförbara danser. Inför i stället enklare par och gruppdanser, som alla kan vara med och dansa.

— Kommer dansen på retur så faller musiken automatiskt in i sammanhanget.

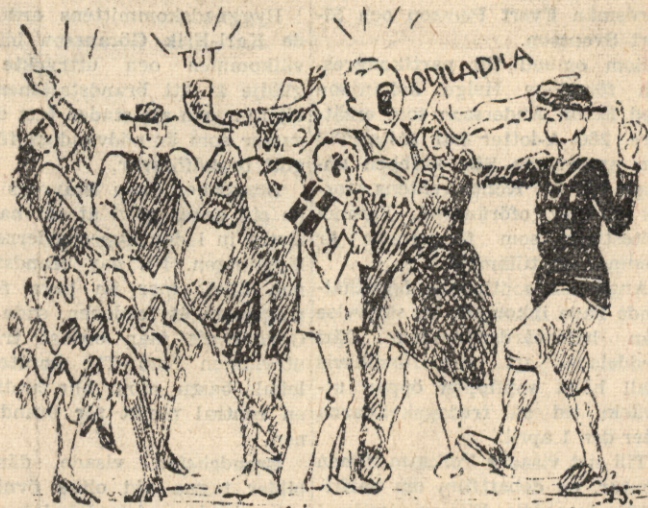
Riksinstruktör Nils Presto:

— En sak som bidrar till att främja intresset för folkmusik är de olika spelmansförbunden och Sv. Ungdomsringens Zorn-märke, vilket spelmännen får göra uppställning för att erövra.

Lysärn

Riksinstruktör Nils Presto, omgiven av unga människor, som tror på folkmusikens framtid.

Toyny Stahres teckning vill visa hur vi svenskar skäms över att inte kunna uttrycka oss i sång och dans.

Svensken likgiltig för sin folkmusik?

Spanjorerna sjunger sin vemodiga flamenco, italienarna dansar sin tarantella, sydtysken joddlar, blåser horn, sjunger och dansar på byns bierstube, och invånarna i hamnstaden Pireus mynning dansar sitt lands folkdans, men vad gör svensken? Jo, ibland nynnar han i duschen. Vad han nynnar? En produkt av tidens "fabriksmusik" — en stadig schlagers.

Vår känsla för landets folkmusik och de små enkla vi-

sorna är nästan uttraderad.

En förkämpe för svensk folkmusik, rikstränaren i Svenska ungdomsringen, Nils Presto:

— Vi svenskar är inget sjungande folk. Verkar som om vi skulle skämmas att ta folkton.

Till årets riksdag lämnade ungdomsringen in en motion om att folkmusiken skulle införas på skolschemat.

Mer om svenskens svaga folkmusikintresse i artikel på insida i dagens tidning.